

Research Paper

Local community assessment of Urban settlement development policies and its effects (Case study: Shahoo City; Kermanshah province)

Masood Safari Aliakbari*: Assistant Professor of Geography and Rural Planning, Department of Geography, Payame Noor University, Iran.

Davood Jamini: Assistant Professor, Department of Geomorphology, Faculty of Natural Resources, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran (Part-time Researcher at Kurdistan Studies Institute, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran).

Zahra Esmaili: Master of Geography and Urban Planning, Payame Noor University, Vazvan Branch, Isfahan, Iran.

ARTICLE INFO

Received:2022/02/02
Accepted:2022/04/21
PP: 101-118

Use your device to scan
and read the article
online

Keywords: Sustainable Urban Development, Policy-Making, Urban Management, Shahoo.

Abstract

The policy of turning the village into a city leads to many changes and developments in the field of new urban space and sometimes brings with it many problems and issues. The purpose of this quantitative and applied study, which has been done by descriptive-analytical method, is to study and analyze the effects of the policy of converting rural areas to cities from the perspective of residents of Shahoo city. The statistical population of the study consists of 1049 heads of households, of which 150 are considered as a statistical sample. The main tool for collecting field data is a researcher-made questionnaire whose validity and reliability have been verified. The results show that the level of residents' satisfaction with the policy of converting the village to the city with an average of 3.33 is above average. However, the results of the study of the effects of rural-urban transformation policy based on the main dimensions of sustainable urban development using the Wilcoxon test show the average rank calculated for the dimensions of social, cultural, economic and environmental-physical development in the pre-urban stage. 59.29, 48.82 and 13, respectively, which were changed to 55.38, 42.83 and 55.18, respectively. In fact, the results indicate the success of the policy of transforming the village into a city in the environmental-physical dimension and its failure in social, cultural and economic dimensions. Also, the results of examining the overall effect of the policy on sustainable urban development showed that the average rankings calculated in the previous stage was 55.49, which increased to 68.11, and this is an important indicator of the overall success of this policy in promoting sustainable urban development.

Citation: Safari Aliakbari, M., Jamini, D., Esmaili, Z. (2023). **Local community assessment of Urban settlement development policies and its effects (Case study: Shahoo City; Kermanshah province).**

Journal of Research and Urban Planning, Vol 14, No 53, PP:101-118.

DOI: 10.30495/JUPM.2022.29911.4123

DOR:

* **Corresponding author:** Masood Safari Aliakbari, **Email:** Safarimasood@yahoo.com, **Tell:** +989188334868

Extended Abstract

Introduction

Despite the pervasiveness of the phenomenon of urbanization and urban growth, in recent decades the intensity of the impact of this phenomenon in developing countries has been much more significant than in developed countries. In our country, this rapid growth of urban population is clearly visible so that the rate of urbanization has increased from 31.4% in 1957 to 74% in 2017. The main factors for the growth of urbanization percentage in this period are the natural population growth rate in cities, migration from rural to urban areas, nomadic settlement and concentration in newly established cities, and the policy of rural to urbanization during the increase of large rural populations and reaching the threshold. The population of the city, the transformation of the settlements around the big cities and also the redefinition of the city in the divisions of the country.

Over the past few decades, the transformation of villages into cities and the creation and development of small towns has been considered as one of the major policies in the planning of developing countries. In our country, the development of small towns through the policy of upgrading large villages and prone to urbanization is one of the most important measures aimed at improving the quality and standards of life in rural areas, reducing migration to large cities and attracting migrants to small towns. However, the quality of life is not limited to social and economic issues and includes variables such as health, political stability and security, family life, social life, social security and so on. However, studies show that in some cases, the cities resulting from this transformation have not only failed to achieve their primary goals, which are to stabilize the population and reduce the flow of migrants to large cities, but also to extend their rural sphere of influence. They have also lost and provided the ground for their direct and unmediated communication with metropolises, the reasons for which can be found in the five factors of weakness of national divisions, geographical proximity, inefficient management and centralized economic system. In any case, after four decades in the country, the government has established extensive and complex relations with the villages and is looking for one of the ways to influence and influence the rural communities in establishing small towns.

Methodology

The present quantitative and applied research is a descriptive-analytical research that has been done with the general purpose of evaluating the local community of the policy of turning rural into urban. This research is one-time in terms of time and has been done in a period of one year (mid-February 2021 to mid-February 2022). The statistical population of the study consists of 1049 heads of households in Shahoo City. Due to the limitations caused by the census (financial, time constraints and lack of access to all heads of households), 150 heads of households were considered as a statistical sample. The main tool for collecting field data is a researcher-made questionnaire, the validity of which has been reviewed by experts and specialists in urban and rural development and has been finally confirmed. Pre-test was used to check the reliability of the tool used. In this way, 30 questionnaires were distributed and completed and the Cronbach's alpha coefficient for different parts of the questionnaire was more than 0.7 and showed the reliability of the instrument used.

Results and Discussion

The results show that the level of residents' satisfaction with the policy of converting the village to the city with an average of 3.33 is above average. However, the results of the study of the effects of rural-urban transformation policy based on the main dimensions of sustainable urban development using the Wilcoxon test show the average rank calculated for the dimensions of social, cultural, economic and environmental-physical development in the pre-urbanization stage. 59.29, 48.82 and 13, respectively, which were changed to 55.38, 42.83 and 55.18, respectively. In fact, the results indicate the success of the policy of transforming the village into a city in the environmental-physical dimension and its failure in social, cultural and economic dimensions. Also, the results of examining the overall effect of the policy on sustainable urban development showed that the average rank calculated in the previous stage was 55.49, which has increased to 68.11 and this shows the overall success of this policy in promoting sustainable urban development.

Conclusion

The policy of turning the village into a city is one of the most important and effective policies for the development of urban settlements in our country, which has several effects. One of the most important effects is the decrease of rural population and increase of urban areas, which is also effective in the spatial distribution of national and regional population. The aim of this study was to evaluate and analyse the effects of the policy of converting rural areas to cities from the perspective of Shahoo City residents. The results showed that the level of residents' satisfaction with the implementation of this policy was above average. However, the study of the effects of rural-urban transformation policy in the study area showed that this policy has not been successful in both social, cultural and economic dimensions; But it has had considerable success in the environmental-physical dimension. The results also showed that the overall impact of this policy on sustainable urban development has been evaluated as successful.

An examination of the issues and problems of the study area showed that the most important issues and problems are often economic, one of the main sources of which is the policy of constructing a belt adjacent to this residential space. During the process of building the belt, many occupations of residents, which were mainly services, have been severely weakened due to the reduction of clients, and now this policy has become the source of many economic problems and consequently social and cultural problems. The construction of the belt has been done a few years after the conversion of Gheshlagh and Mansour Aghaei villages into the Shahoo City. In any case, it seems essential to reconsider the policy of constructing the belt, one of the axes of which is currently passing through the Shahoo City (due to the repeated requests of the residents). In this regard, two executive solutions are proposed: first, the use of the ring road should be eliminated and the physical bed of the old communication road should be developed and the ground for vehicle traffic should be provided so that the lost jobs can be revived and new jobs can be created. Be created. Second, with the cooperation of the responsible institutions, a license for the activity of the residents in the vicinity of the belt should be issued.

As mentioned, the most important issues and problems of the study area are of an economic nature. In this regard, the development of location-based jobs in order to economic and social sustainability of the study area, has been emphasized by the residents, which requires effective and efficient training of technical and professional skills. One of the main and key platforms emphasized by the helm in the development of employment is the construction of a local market, development of horticultural processing industries, development of tourism and development of organic products (honey production and cultivation of arbitrage plants), which requires the formation of active multi-purpose cooperatives. Also, preventing the change of use of agricultural lands and holding workshops on addiction prevention and community health are other suggestions of the residents to improve the current situation of Shahoo City.

فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی شهری

دوره ۱۴، شماره ۵۳، تابستان ۱۴۰۲
شاپا چاپی: ۵۲۲۹-۲۲۲۸ - شاپا الکترونیکی: ۳۸۴۵-۲۴۷۶
<https://jupm.marvdasht.iau.ir/>

مقاله پژوهشی

ارزیابی جامعه محلی از سیاست‌های توسعه سکونتگاه‌های شهری و اثرات آن (مطالعه موردی: شهر شاهو؛ استان کرمانشاه)

مسعود صفری علی‌اکبری^{۱*}: استادیار جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، گروه جغرافیا، دانشگاه پیام نور، ایران

داود جمینی: استادیار گروه ژئومورفولوژی، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران (پژوهشگر پاره وقت پژوهشکده کردستان‌شناسی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران)

زهرا اسمعیلی: کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه پیام نور، واحد وزوان، اصفهان، ایران

اطلاعات مقاله	چکیده
تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۱۳	سیاست تبدیل روستا به شهر منجر به تغییر و تحولات متعددی در عرصه فضای جدید شهری می‌شود و گاه مسائل و مشکلات متعددی را به همراه دارد. هدف مطالعه کمی و کاربردی حاضر که با روش توصیفی - تحلیلی انجام گرفته است، بررسی و تحلیل اثرات سیاست تبدیل نقاط روستایی به شهر از دیدگاه ساکنان شهر شاهو است. جامعه آماری پژوهش را ۱۰۴۹ نفر از سرپرستان خانوار تشکیل می‌دهد که از میان آن‌ها ۱۵۰ نفر به عنوان نمونه آماری در نظر گرفته شده‌اند. ابزار اصلی برای جمع‌آوری داده‌های میدانی پرسشنامه محقق ساخته است که روایی (صوری) و پایایی آن بررسی و تأیید شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد میزان رضایتمندی ساکنان از سیاست تبدیل روستا به شهر با میانگین ۳/۳۳ بالاتر از حد متوسط می‌باشد. با این وجود نتایج بررسی اثرات سیاست تبدیل روستا به شهر بر اساس ابعاد اصلی توسعه پایدار شهری با استفاده از آزمون ویلکاکسون نشان می‌دهد میانگین رتبه‌ای محاسبه شده برای ابعاد توسعه اجتماعی و فرهنگی، اقتصادی و زیست‌محیطی - کالبدی در مرحله قبل از شهر شدن به ترتیب ۵۹/۲۹، ۴۸/۸۲ و ۱۳ بوده است که در مرحله بعد به ترتیب به ۵۵/۳۸، ۴۲/۸۳ و ۵۵/۱۸ تغییر یافته‌اند. در واقع نتایج نشانگر موفقیت سیاست تبدیل روستا به شهر در بعد زیست‌محیطی - کالبدی و عدم موفقیت آن در ابعاد اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی است. همچنین نتایج بررسی اثر کلی سیاست مذکور بر توسعه پایدار شهری نشان داد میانگین رتبه‌ای محاسبه شده در مرحله قبل ۵۵/۴۹ بوده که به ۶۸/۱۱ افزایش یافته است و این مهم نشانگر موفقیت کلی این سیاست در ارتقای توسعه پایدار شهری است.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۲/۰۱	
شماره صفحات: ۱۰۱-۱۱۸	
از دستگاه خود برای اسکن خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید	
	
واژه‌های کلیدی: توسعه پایدار شهری، سیاست-گذاری، مدیریت شهری، شاهو.	

استناد: صفری علی‌اکبری، مسعود؛ جمینی، داود؛ اسمعیلی، زهرا. (۱۴۰۲). ارزیابی جامعه محلی از سیاست‌های توسعه سکونتگاه‌های شهری و اثرات آن (مطالعه موردی: شهر شاهو؛ استان کرمانشاه). فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی شهری، سال ۱۴، شماره ۵۳، مروودشت: صص ۱۰۱-۱۱۸

DOI:10.30495/JUPM.2022.29911.4123
DOR:

* نویسنده مسئول: مسعود صفری علی‌اکبری، پست الکترونیکی: Safarimasood@yahoo.com، تلفن: ۰۹۱۸۸۳۳۴۶۸

مقدمه

با وقوع انقلاب صنعتی در اواسط قرن ۱۸ میلادی، فرایند شهرنشینی و رشد جمعیت شهری، همه کشورهای دنیا را در مقیاسی وسیع تحت تأثیر قرار داد؛ به طوری که جمعیت شهری جهان از ۱۴ درصد در سال ۱۹۰۰ به ۵۰ درصد در سال ۲۰۰۷ افزایش یافت و انتظار می‌رود این نسبت در آینده افزایش یابد. این افزایش جمعیت به ویژه در شهرهای کشورهای در حال توسعه مشهود است و این مهم مشکلات قابل توجهی را به خصوص در زمینه زیرساخت‌ها به همراه دارد (Friesen et al, 2018) و این مشکلات با مشخصه‌هایی نظیر مسکن ناپایدار و مترکم، نبود زیرساخت‌های فیزیکی و خدمات اجتماعی و ساکنان فقیر، به وضوح قابل مشاهده است (Jamini et al, 2022).

برای تضمین حداقل استانداردهای زندگی جمعیت فزاینده شهری، نیاز اساسی به افزایش کمیّت و کیفیت منابع مورد نیاز وجود دارد (Kummitha, 2019). چالش‌های به وجود آمده در جهان کنونی اعم از نقض حقوق بشر، فساد، سوء استفاده از کارگران، تبعیض، نرخ بالای ایدز، عدم دسترسی به امکانات آموزشی و ... (Amnesty International, 2009)، بیکاری (Jamshidi et al, 2015)، کاهش تولیدات زراعی (Seydaei et al, 2013)، کاهش درآمد، کاهش سطح اشتغال و مهاجرت نیروی کار و ... (Galani-Moutafi, 2013)، سبب شده‌اند دانشمندان علوم مختلف در ارتباط با این مهم که، جامعه کنونی یک دوره طولانی مدت ناپایداری را طی می‌کند، با هم توافق عمومی داشته باشند (Steffen, 2004; Sydaii et al, 2014; Jamini & Jamshidi, 2015; Shamsoldini et al, 2015) و تعداد زیادی از پیشگامان اجتماعی و دولت‌ها در سراسر جهان، ناپایداری موجود در جهان را درک کرده‌اند و تمایل دارند فعالیت‌های خود را در جهت و به سمت پایداری تغییر دهند (Missimer et al, 2010). با وجود فراگیر بودن پدیده شهرنشینی و رشد شهری، در چند دهه اخیر شدت تأثیرگذاری این پدیده در کشورهای در حال توسعه بسیار چشمگیرتر از کشورهای توسعه‌یافته بوده است (Safae Pour et al, 2017). در کشور ما نیز این رشد شتابان جمعیت شهرنشین به وضوح قابل مشاهده است به طوری که میزان شهرنشینی کشور از رقم ۳۱/۴ درصد در سال ۱۳۳۵ به ۷۴ درصد در سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است (Statistics Center of Iran, 2016). از عوامل عمده عمده رشد درصد شهرنشینی در این مدت می‌توان به نرخ رشد طبیعی جمعیت در شهرها، مهاجرت از روستا به شهر، اسکان و تمرکز عشایر در شهرهای نوبنیاد و سیاست تبدیل روستا به شهر در جریان افزایش جمعیت روستاهای بزرگ و رسیدن آن به آستانه جمعیتی شهر، استحاله آبادی‌های اطراف شهرهای بزرگ و نیز باز تعریف شهر در تقسیمات کشوری اشاره کرد (Zanganeh et al, 2013).

طی چند دهه گذشته تبدیل روستاها به شهر و ایجاد و توسعه شهرهای کوچک به عنوان یکی از سیاست‌های عمده در امر برنامه‌ریزی کشورهای در حال توسعه مد نظر بوده است. در کشور ما نیز توسعه شهرهای کوچک از طریق سیاست ارتقاء روستاهای بزرگ و مستعد به شهرشدن، یکی از مهمترین اقداماتی بوده که با هدف بهبود کیفیت و استانداردهای زندگی در نواحی روستایی، کاهش مهاجرت به شهرهای بزرگ و جذب مهاجران در شهرهای کوچک انجام گرفته است. هر چند که کیفیت زندگی محدود به مسائل اجتماعی و اقتصادی نیست و متغیرهای مانند بهداشت، ثبات سیاسی و امنیت، زندگی خانوادگی، زندگی اجتماعی، امنیت اجتماعی و غیره را شامل می‌شود (Farahani et al, 2016). با این وجود بررسی‌ها نشان می‌دهد در بعضی از موارد شهرهای حاصل از این تبدیل نه تنها نتوانسته‌اند به اهداف اولیه خود، که تثبیت جمعیت و کم کردن جریان‌های مهاجرتی به سمت شهرهای بزرگ می‌باشند، دست یابند بلکه حوزه نفوذ روستایی خود را نیز از دست داده و زمینه ارتباط مستقیم و بدون واسطه آنها را هم با کلان شهرها فراهم کرده‌اند (Goli & Asgari, 2006) که می‌توان دلایل آن را در عوامل پنج‌گانه ضعف تقسیمات کشوری، همجواری جغرافیایی، مدیریت ناکارآمد و نظام اقتصادی متمرکز جستجو نمود (Riahi et al, 2019). در هر صورت پس از سپری شدن چهار دهه در کشور، دولت روابط گسترده و پیچیده‌ای با روستاها برقرار نموده و یکی از راه‌های نفوذ و تأثیر خود در جوامع روستایی را در تاسیس شهرهای کوچک جستجو می‌نماید (Shaterian et al, 2016).

شهر شاهو با ۱۰۴۹ خانوار و ۳۵۵۸ نفر جمعیت از جمله فضاهای شهری در شهرستان روانسر واقع در استان کرمانشاه است که به واسطه تغییر و تحولات جمعیتی و تصمیمات اخذ شده در سلسله مراتب نظام برنامه‌ریزی کشور، توسط وزارت کشور در سال ۱۳۸۸ به عنوان یک نقطه شهری جدید در نظر گرفته شد (Shamseddini et al, 2018). ساکنان این فضای کوچک شهری به واسطه اجرای سیاست تبدیل روستا به شهر، در حال تجربه نمودن تغییر و تحولات قابل ملاحظه‌ای در ابعاد مختلف توسعه اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی، زیست محیطی و کالبدی و ... هستند. بررسی و تحلیل اثرات این سیاست بر شهروندان ساکن در این فضای سکونتگی که به نوعی محلی‌ترین افراد درگیر با این سیاست هستند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. چرا که به واسطه آن نقاط قوت و ضعف‌های احتمالی این سیاست در این سکونتگاه انسانی روشن خواهد شد و نتایج آن می‌تواند زمینه و بستر شناختی لازم و دقیقی را در اختیار سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و متولیان توسعه شهری و روستایی قرار دهد. با توجه به مطالب عنوان شده سوال اصلی که محققان در پژوهش حاضر به دنبال بررسی آن هستند عبارت است از: ارزیابی ساکنان شهر شاهو از اثرات سیاست تبدیل نقاط روستایی به شهر، چگونه است؟

پیشینه تحقیق و مبانی نظری

دولت‌ها چه در ادوار تاریخی گذشته و چه در حال حاضر برای اداره امور و مدیریت بهینه سرزمین، اعمال فرمانروایی، توسعه منطقه‌ای، آمایش سرزمین، توسعه سرزمین، بهره‌برداری منطقی و مطلوب از منابع در راستای برقراری توسعه پایدار و غیره با دیدگاه همه‌جانبه، آینده‌نگر و راهبردی و با در نظر گرفتن محدودیت‌های طبیعی، انسانی و اقتصادی، اقدام به آرایش بهینه قلمرو سرزمینی و سازماندهی سیاسی فضا می‌نمایند (Riahi et al, 2019). در این میان توسعه شهرهای کوچک همواره به‌عنوان یکی از سیاست‌های عمده در امر برنامه‌ریزی کشورهای در حال توسعه مدنظر بوده است. راهبرد توسعه شهرهای کوچک با توجه به اهداف و کارکرد خود می‌تواند هدف اساسی توسعه روستایی را از طریق ایجاد زمینه‌های مناسب کسب‌وکار و زندگی در محیط‌های روستایی، کاهش فاصله عملکردی بین شهرها از طریق ایجاد روستاها به‌عنوان مراکز فعال روستایی و جلب مشارکت مردم در فعالیت‌های مربوط به توسعه، محقق سازد (Shaterian et al, 2016). از نظر مفهومی، تبدیل روستا به شهر به عوامل و فرایندهای مرتبط با بازشناسی سکونتگاه‌های روستایی به‌عنوان شهر اشاره دارد؛ به‌طوری‌که یک سکونتگاه واجد معیارهایی باشد که بتوان آن را به‌عنوان یک شهر طبقه‌بندی نمود. موضوع مطالعه نقش و تأثیر نقاط شهری کوچک در سطح ناحیه‌ای و محلی نخستین بار توسط جانسون در سال ۱۹۷۰ با بحث مراکز توسعه روستایی و فانل در سال ۱۹۷۶ مطرح گردید که تقریباً جدیدترین موضوع در توسعه منطقه‌ای بود. از مهم‌ترین طرفداران این دیدگاه، دنیس راندینلی است که با همکاری رودل در سال ۱۹۷۸، بحث عمیق و گسترده‌ای در این زمینه را با نوشتن کتاب عملکردهای شهری در توسعه روستایی فراهم آورد. نیل هنری در تبیین نقش شهرهای کوچک در توسعه ملی، شهرنشینی اشاعه یافته از پایین و توسعه شهرهای کوچک و میانی را وسیله‌ای میسر و عملی برای توسعه کشورهای در حال توسعه می‌داند که هدف آن کمک به ایجاد فرصت‌های شغلی و رشد ناحیه‌ای در مجاورت زندگی آنان است (Azizi et al, 2018). به این ترتیب راهبرد توسعه شهرهای کوچک از دهه ۱۹۷۰ به‌منظور ایجاد نظام سکونتگاهی متناسب و یکپارچه والگوی عادلانه‌تر اقتصادی و اجتماعی مورد توجه قرار گرفت. عدم تعادل در نظام سلسله مراتب سکونتگاهی، توزیع مکانی نامتعادل جمعیت، دوگانگی بین نواحی روستایی و شهری، نادیده گرفته شدن منابع روستایی، تشدید مهاجرت روستاییان به شهرهای بزرگ، نظام متمرکز مدیریتی، همراه با آثار نامطلوب اجرای رویکردهایی نظیر قطب رشد، سبب شد که راهبرد توسعه شهرهای کوچک که مبتنی بر دیدگاه توسعه از پایین به بالادست، در جهت اهداف توسعه شهری، روستایی، منطقه‌ای و ملی مطرح شود و در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های کشورهای به‌ویژه کشورهای در حال توسعه مورد توجه و عنایت قرار گیرد (Safi Jahanshahi et al, 2017). مطالعه ادبیات نظری موجود نشان می‌دهد که می‌توان به سه دیدگاه در رابطه با تبدیل روستا به شهر اشاره نمود. دیدگاه اول، تبدیل روستا به شهر را به‌عنوان یک امر طبیعی در نظر می‌گیرد. در این دیدگاه چنین استدلال شده که سکونتگاه‌های روستایی مانند سایر پدیده‌های طبیعی فرایند تحول تاریخی خود را طی کرده و در این میان سکونتگاه‌هایی که از ویژگی‌های خاصی برخوردارند، در مسیر تکامل خود تبدیل به شهر می‌شوند (Azizi et al, 2018). از نظر اقتصادی، می‌توان گفت فرایند طبیعی همان فرایند بازار است که در آن نیروهای اقتصادی به‌صورت آزادانه منجر به شکل‌گیری و شکل‌دهی به جوامع و سکونتگاه‌های انسانی می‌شوند. در دیدگاه نوسازی که شهرنشینی را به‌عنوان بخشی از یک فرایند طبیعی در نظر می‌گیرد، چنین فرض می‌شود که لازمه تغییر از جامعه سنتی به جامعه مدرن صنعتی، تشویق شهرنشینی است. در کنار ابعاد اقتصادی، افزایش جمعیت همواره به‌عنوان یکی از محرک‌های شهرنشینی شناخته می‌شود و در این عامل، جمعیت به‌عنوان اصلی‌ترین ویژگی شناخت شهر محسوب می‌شود (Tacoli, 2003; Owusu, 2005). بنابراین، عامل طبیعی را می‌توان به‌عنوان اولین عامل در تبدیل روستا به شهر معرفی کرد.

برخی محققین از عامل سیاسی به‌عنوان یک عامل اساسی در تبدیل روستا به شهر نام می‌برند. چنین استدلال شده که شناخت نقاط شهری در کشورهای مختلف به‌منظور انجام امور اداری و سیاسی مختلف از جمله توزیع اعتبارات دولتی، تخصیص امکانات و ... ضروری است و این سبب می‌شود که دولت‌ها بر اساس شرایط، ضوابط یا قوانین خاصی نسبت به طبقه‌بندی سکونتگاه‌های روستایی به‌عنوان شهر اقدام کنند. بدینسان، میزان شهرنشینی در سطح ملی و فرو ملی، نه بر اساس تعاریف فلسفی از شهر، بلکه بر اساس ضوابط قانونی یا آماری تعریف می‌شود. به‌عنوان نمونه، هندرسون نیمی از افزایش میزان شهرنشینی در چین را ناشی از طبقه‌بندی نواحی روستایی به نقاط شهری می‌داند. علاوه بر این، سود بردن از مزایای تبدیل روستا به شهر در برخی مناطق سبب شده تا دولت‌ها به این امر تمایل نشان دهند. مطالعات صورت گرفته در زیمبابوه نشان می‌دهد در جریان برگزاری جام جهانی ۲۰۱۰ دولت سعی کرد تا سیاستی برای معرفی برخی پست‌های مرزی به‌عنوان نقطه شهری دنبال کند تا بتواند از مزایای ناشی از ورود گردشگران بهره برده و از مسایل منفی ناشی از آن (نظیر مسایل امنیتی) بکاهد (Munzwa & Wellington, 2010). توماس نیز نشان می‌دهد مقامات شهر ابرزبخ در آلمان، سعی کردند تا پس از جنگ جهانی دوم، این دهکده صنعتی را به‌عنوان یک نقطه شهری تعریف کنند تا جایگاه آن در جامعه مدرن آلمان بهبود یابد (Thomas, 2016). بنابراین می‌توان گفت، تبدیل روستا به شهر با مداخله سیاسی به‌عنوان عامل دیگری در باب این موضوع قابل معرفی است. ناکارآمدی تغییرات حاصل از

عوامل قبلی سبب شده که انتقادات بسیاری از سوی برنامه‌ریزان منطقه‌ای به نحوه تبدیل روستا به شهر وارد شود. مطالعات بسیاری بر این نکته تاکید داشته‌اند که مکانیابی و سطح‌بندی فعالیت‌ها، بایستی منطبق با نظام شهری موجود انجام گیرد تا با جهت دادن به فعالیت‌ها، استقرار خدمات مناسب در کانون‌های شهری تسهیل شود. بدین ترتیب، تبدیل روستا به شهر به‌طور طبیعی یا با مداخله سیاسی، لزوماً نمی‌تواند روند قابل قبولی را طی نماید و بنابر نیاز ای منطقه‌ای گاهی تقویت سکونتگاه‌های روستایی به‌عنوان یک نقطه شهری ضرورت می‌یابد. از این منظر، تبدیل روستا به شهر فرآیندی چندوجهی است و جایی اتفاق می‌افتد که دولت‌ها به دنبال اصلاحات اجتماعی طولانی مدت هستند (Knight, 1994). توجه اولیه به اهمیت این امر ابتدا در پژوهش‌های جانسون (۱۹۷۰) در هند با تاکید بر ایجاد مکان‌های مرکزی برای تکمیل عملکرد شبکه‌های بازاری ظاهر شد و بعد از آن در پژوهش‌های بسیاری از محققان در مورد شهرهای کوچک مورد تاکید قرار گرفته و در نظریات آگروپلین (Friedmann & Douglass, 1978)، عملکردهای شهری در توسعه روستایی (Rondinelli & Evans, 1983) و استراتژی شبکه منطقه‌ای (Douglass, 1998) تکمیل شد. بنابراین، رویکرد سومی به موضوع تبدیل روستا به شهر شکل گرفت که به‌عنوان عامل برنامه‌ریزی شده، قابل معرفی است (Azizi et al, 2018).

با توجه به شلوغی بیش از حد شهرهای بزرگ و مشکلات ناشی از آن و هزینه گزاف احداث شهرهای جدید در ایران و عدم موفقیت کامل آن‌ها و همچنین تقویت شهرهای اقماری که خود در دراز مدت منجر به تمرکزگرایی و فشار بیشتر بر مادر شهر می‌شود، یکی از بهترین ایده‌ها، جهت تمرکززدایی و توسعه همه مناطق کشور و تقویت یک شبکه شهری منظم، ایجاد شهرهای کوچک می‌باشد. به همین منظور، در طرح ایران ۱۴۰۰ به توسعه و تقویت شهرهای کوچک و مستعد با تحقق شعار ورود ایران به ۱۴۰۰ با ایجاد ۱۴۰۰ نیک شهر اسلامی مورد توجه قرار گرفته است (Saraei et al, 2007). به این ترتیب سیاست تبدیل روستا به شهر در قانون تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۸۹ در دستور کار بود که به موجب آن مقرر شد مرکز بخش‌ها با هر تعداد جمعیت و روستاهای با بیش از ۳۰۰۰ هزار نفر جمعیت، تبدیل به شهر شوند (Eskandari & Nooripoor, 2018).

در زمینه توسعه سکونتگاه‌های انسانی، تغییر یا تبدیل تدریجی علاوه بر بسترسازی مناسب شکل‌گیری شهر در ابعاد اقتصادی و کالبدی، زمینه لازم را در ابعاد اجتماعی و فرهنگی نیز به وجود خواهد آورد، اما زمانی که این تبدیل به صورت ناگهانی و بدون هیچ زمینه‌سازی صورت گیرد، کار برای کلیه نهادها و دست‌اندرکاران برنامه‌ریزی مشکل و پیچیده می‌شود (Goli & Asgari, 2006) و در سکونتگاه‌های روستایی و شهری زمینه‌ساز چالش‌هایی هستند که با انواع و درجات مختلفی نمود پیدا می‌کند (Jamini et al, 2017; Riahi & Jamini, 2018). در مجموع می‌توان چنین عنوان کرد که تبدیل تعدادی از سکونتگاه‌های روستایی به شهر با هدف کاستن از جریان‌های جمعیتی به سوی شهرهای بزرگ یکی از استراتژی‌های کشور در دوره‌های اخیر بوده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد در اتخاذ راهبرد تبدیل نقاط روستایی به شهر، معیار جمعیتی نقش چندانی نداشته است، چرا که تعداد زیادی از شهرهای تازه تأسیس شده، فاقد معیار جمعیتی تعریف شده برای شهرشدن هستند. بدین ترتیب، تعداد زیادی شهر زیر ۵۰۰۰ نفر در همه دوره‌ها سرشماری به‌ویژه دو دوره اخیر وجود داشته است. تعداد شهرهای فاقد آستانه جمعیتی مورد نیاز برای شهرشدن نزدیک به یک سوم کل شهرهای کشور است، که تشکیل آنها بدون بررسی و مطالعه و ظرفیت‌سنجی مورد نیاز، یا به صورت سلیقه‌ای و بر اساس الزامات اداری - مدیریتی و یا درخواست ساکنان محل صورت گرفته است. بر این اساس، شهرهایی با کارکرد ناقص و بیمارگونه شکل گرفته‌اند که سبب به هم ریختگی نظام سلسله مراتب سکونتگاهی کشور شده‌اند و بار مالی مضاعفی را بر بخش عمومی تحمیل می‌کنند. مطالعات و پژوهش‌های محققان نشان می‌دهد که شهرهای حاصل از این تبدیل نه تنها به اهداف اولیه‌شان که همانا تثبیت جمعیت و کم کردن جریان‌های مهاجرتی به سمت شهرهای بزرگ است، دست نیافته‌اند بلکه حوزه نفوذ روستای‌یشان را نیز از دست داده‌اند. بنابراین، الگوی موجود در روند فزاینده تبدیل و ارتقای روستا به شهر چالشی در نظام شهری و روابط متقابل روستا - شهری به شمار می‌رود. چنین رویکردی، ناخواسته و ناآگاهانه با القای نادرست این باور که تبدیل کردن روستا به شهر باعث رشد و توسعه روستا و سکونتگاه‌های اطراف می‌گردد، باعث شده است که امروزه بسیاری از روستاهای کشور از طریق مقامات ملی و منطقه‌ای پیگیری‌های زیادی برای تبدیل شدن به شهر بکنند. این درخواست‌ها گاهی حتی با بروز مشکلات و حوادثی چون اعتراض‌های عمومی، اعتصاب‌ها و گاه آشوب و برخوردهای انتظامی در سطح کشور نیز همراه بوده است. اما نکته شایان ذکر این است که حال که معیار جمعیتی به عنوان یکی از مهم‌ترین معیارهای تبدیل روستا به شهر پذیرفته شده است، نباید در مورد آن سلیقه‌ای عمل شود، بلکه باید با مطالعه درست و منسجم و با شناخت کامل از روستاهایی که در آینده نزدیک پتانسیل تبدیل شدن به شهر را دارند، طوری برنامه‌ریزی کرد که در یک دوره گذار و انتقال طی چند سال از امکانات و خدمات مورد نیاز برخوردار گردند، سپس زمینه را برای شهرشدن آن‌ها فراهم نمود (Mostofi Al-Mamalaki, 2002; Zangene Shahraki, 2013). بررسی‌ها نشان می‌دهد که در خصوص اثرات سیاست تبدیل شهر به روستا مطالعات متعددی و البته با اهداف متفاوتی انجام گرفته است که در ادامه به نتایج چند مطالعه مهم اشاره خواهد شد (جدول ۱).

جدول ۱- مروری بر سوابق تجربی پژوهش

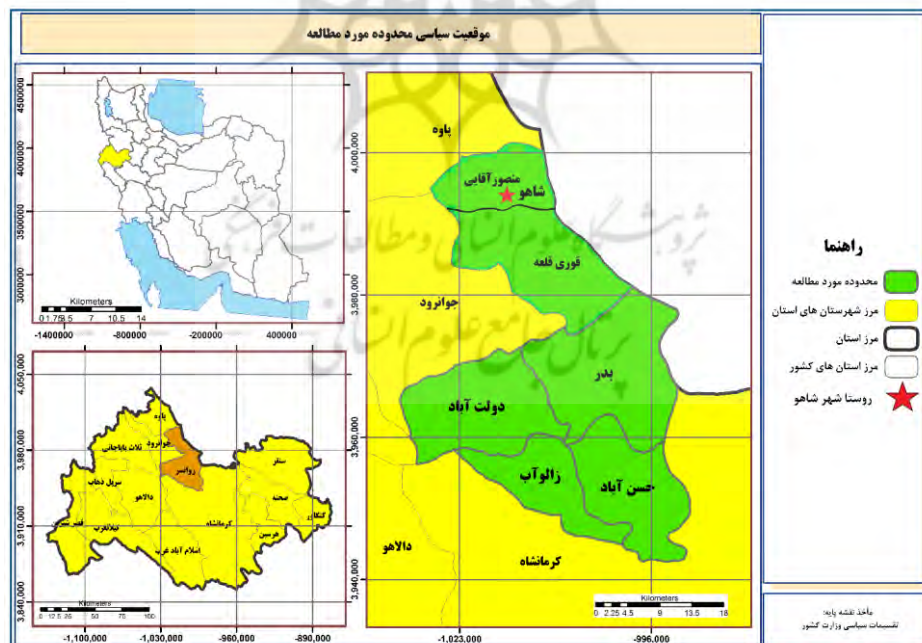
محقق / محققان	هدف	نتایج
Izady & Nozari (2013)	بررسی اثرات ارتقای روستا به شهر در بخش بیضاء واقع در شهرستان سپیدان	در اثر تبدیل بیضاء به شهر، پیوندهای عملکردی و انسجام روابط فضایی در محدوده مورد مطالعه افزایش یافته است.
Zanganeh et al (2013)	بررسی اثرات تبدیل روستا به شهر و نقش آن در توسعه منطقه‌ای در استان خراسان رضوی	روستاها توانسته‌اند در جذب و نگهداشت جمعیت موفق عمل نموده و در کل تأثیر مثبتی در سامان‌دهی فضایی جمعیت و تعدیل نظام سکونتگاهی داشته‌اند.
Karimi et al (2014)	بررسی نگرش مردم محلی به سیاست تبدیل روستا به شهری در بخش دیلمان واقع در شهرستان سیاهکل	در مجموع در کلیه ابعاد مورد بررسی (اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی و کالبدی - زیست‌محیطی) سیاست تبدیل روستا به شهر موفق نبوده است
Molei Hashjin et al (2014)	ارزیابی نقش سیاست تبدیل روستا به شهر در کیفیت زندگی در شهرهای بردخون و بنگ در استان بوشهر	سیاست ارتقای روستا به شهر باعث بهبود چشمگیر کیفیت زندگی در هر دو شهر مورد مطالعه شده است.
Karimi et al (2015)	ارزیابی اثرات تبدیل روستا به شهر در توسعه مناطق کوهستانی در بخش دیلمان در شهرستان سیاهکل	مهم‌ترین مشکلات تبدیل روستا به شهر عبارت‌اند از: مشکلات اشتغال، زمین و مسکن، اداری و مدیریتی، گردشگری و گذاران اوقات فراغت، زیست محیطی، نامناسب بودن تعاملات اقتصادی و عدم وجود امکانات زیربنایی و رفاهی
Barghi et al (2016)	بررسی رضایتمندی ساکنان در تبدیل نقاط روستایی به شهر در شهر اژه واقع در استان اصفهان	میزان رضایت اکثر ساکنان از تبدیل روستا به شهر در سطح بالایی قرار دارد و این مهم در افزایش امید به آینده آن‌ها تأثیر زیادی داشته است
Amirentekhabi (2016)	بررسی پیامدهای تبدیل روستاها به شهر در ناحیه فومنات	نوشهرها طی سه دهه اخیر توان نگه‌داشت جمعیت و ایجاد تعادل در سازمان فضایی ناحیه را نداشته و عملکردشان به سمت فعالیت در بخش‌های خدمات و صنعت تغییر یافته است.
Shaterian et al (2016)	تبیین پیامدهای اجتماعی تبدیل نقاط روستایی به شهر در شهرهای نیاسر، برزک، سفیدشهر و مشکلات آن در ناحیه کاشان	هرچند تحولات به‌وجود آمده پس از نقش‌پذیری شهری، جنبه‌های منفی همچون افزایش هزینه‌های زندگی، رواج بورس بازی زمین را در پی داشته است، ولی جنبه‌های مثبت تبدیل روستاها به شهر همچون کاهش مهاجر فرستی و افزایش مهاجرپذیری، افزایش زمان اوقات فراغت و افزایش مشارکت مردم بیشتر از جنبه‌های منفی آن بوده است، بنابراین روند تحولات اجتماعی پس از تبدیل نقاط روستایی به شهر در ناحیه کاشان مثبت ارزیابی می‌شود.
Farahani et al (2016)	بررسی فرآیند تبدیل سکونتگاه‌های روستایی به شهر و اثرات آن بر کیفیت زندگی شهروندان در شهر بلبان آباد	ارتقاء روستای بلبان آباد به شهر، در بهبود کیفیت زندگی در ابعاد سه گانه موردی بررسی (اقتصادی، اجتماعی و کالبدی محیطی) بیشتر از حد متوسط بوده است.
Mohajerani et al (2017)	بررسی تأثیر راهبرد تبدیل روستا به شهر بر سبک زندگی روستاییان نشتیفان، سلامی و جنگل (خراسان رضوی)	در اثر راهبرد مذکور سبک زندگی ساکنان تغییر یافته است
Saraei & Eskandary Sani (2017)	بررسی اثرات تبدیل روستاهای بزرگ به شهرهای کوچک و نقش آن در تعادل بخشی ناحیه‌ای در ریوش شهرستان کاشمر	این شهر، در تثبیت و نگهداری جمعیت عملکرد ضعیف، در بسط کارکردها به درون نواحی پیرامونی و حوزه نفوذ ناموفق و در ارایه اشتغال، امکانات و تسهیلات به آن کاملاً ناموفق بوده است.
Rezvani et al (2017)	بررسی اثرات ارتقای روستاها به شهر و نقش آن در بهبود کیفیت زندگی ساکنان محلی در شهرهای فیروزآباد و صاحب در استان‌های لرستان و کردستان	ارتقای روستا به شهر باعث بهبود چشمگیر کیفیت زندگی در شهر فیروزآباد و بهبود نسبی کیفیت زندگی در شهر صاحب شده است.
Safae Pour et al (2017)	بررسی اثرات عینی و ذهنی الحاق روستا به شهر در روستاهای پیرامون شهر نورآباد واقع در استان لرستان	در بیشتر معرف‌ها وضعیت ساکنان محلی پس از الحاق روستا به شهر بهبود یافته است و چهار مؤلفه وضعیت کالبدی روستا، میزان تولید و انگیزه فعالیت در بخش کشاورزی و دامداری، دسترسی به امکانات و تأسیسات زیربنایی مهم‌ترین پیشینی-کننده‌های میزان رضایت از الحاق روستا به شهر هستند.
Safi Jahanshahi et al (2017)	بررسی و تحلیل رضایتمندی شهروندان از روند تبدیل روستا به شهر در شهر جدید خلیل شهر در استان مازندران	این روند در ابعاد اجتماعی و محیطی موفق و در بُعد اقتصادی ناموفق بوده است و با ایجاد شهر خلیل شهر از میزان مهاجرت روستاییان به شهر کاسته نشده است. ایجاد شهر خلیل شهر نتوانسته است از میزان بیکاری کم کند و میزان دسترسی ساکنان این شهر و روستاهای تحت نفوذ آن به خدمات بهبود یافته است
Eskandari and Nooripoor (2017)	اثرات ارتقاء روستا به شهر و تأثیر آن بر شاخص‌های توسعه اجتماعی در منطقه سیستان	در هر دو گروه شهر و روستا، توسعه اجتماعی در پنج سال قبل نسبت به وضعیت حال حاضر کاهش یافته است و ارتقاء روستا به شهر تأثیر مثبت و معناداری بر توسعه اجتماعی در منطقه نداشته است.
Huang & Cantada (2019)	چالش‌ها و مشکلات طرح‌های توسعه شهری در آفریقا	وجود نقاط ضعف ذاتی در برنامه‌های توسعه شهری؛ عدم ارتباط میان برنامه ریزی فضایی و بخشی؛ عدم هماهنگی میان سازمان‌های کلیدی؛ عدم کنترل توسعه شهری؛ واقع‌بینانه نبودن استانداردها و ظرفیت محدود منابع برای اجرا

بررسی مبانی نظری و سوابق پژوهش نشان می‌دهد یکی از سیاست‌های توسعه سکونتگاه‌های شهری در کشورمان، سیاست تبدیل شهر به روستا است که علی‌رغم در نظر گرفتن اهداف توسعه‌ای برای آن، این سیاست در گستره جغرافیایی کشورمان دارای اثرات متفاوتی بوده است. لذا در خصوص موفق و یا ناموفق بودن این سیاست نمی‌توان به صورت کلی قضاوت نمود. بلکه باید بر اساس شرایط هر فضای جغرافیایی و سنجش دقیق ابعاد اثرگذاری این سیاست، در مورد آن قضاوت نمود. لذا با توجه به تفاوت بنیان‌های جغرافیایی حاکم بر فضاهای سکونتی کشور، لازم است در خصوص هر مکان و فضایی، مطالعه مختص آن را انجام داد. همچنین بررسی سوابق پژوهش نشان می‌دهد در مطالعات صورت گرفته توسط محققان و پژوهشگران، به صورت منسجم و ترکیبی کمتر به مسائلی مانند چالش‌ها و راهکارهای عملیاتی برای رفع محدودیت‌های سیاست تبدیل روستا به شهر از سوی شهروندان و جامعه محلی پرداخته شده است. از این رو مطالعه حاضر علاوه بر مبحث تفاوت مکانی و زمانی با دیگر پژوهش‌ها، در خصوص محتوا و اهداف مورد بررسی، دارای نوآوری می‌باشد. با این اوصاف محققان در مطالعه حاضر برآند اثرات سیاست تبدیل نقاط روستایی به شهر را در شهر شاهو بررسی نمایند.

مواد و روش تحقیق

به لحاظ موقعیت ریاضی، شهر شاهو در طول شرقی ۴۶ درجه و ۲۷ دقیقه و عرض شمالی ۳۴ درجه و ۵۶ دقیقه واقع شده است که در سال ۱۳۸۸ با ادغام دو روستای قشلاق و منصورآقایی تأسیس گردید (شکل ۱). با توجه به حاکمیت مشاغل بخش کشاورزی بر این مکان جغرافیایی و منبع اصلی تأمین معیشت آن‌ها، می‌توان مکان جغرافیایی مذکور را روستا - شهر شاهو نامید. چراکه شهر جایی است که اکثر شاغلان آن در بخش خدمات و صنعت مشغول به فعالیت باشند. بررسی روند تغییر و تحولات جمعیتی در این روستا - شهر نشان می‌دهد از سال ۱۳۴۵ تا اواخر سال ۱۳۹۲، این فضای سکونتی دارای رشد جمعیت مثبتی بوده است. به طوری که جمعیت آن از ۱۱۲۰ نفر در سال ۱۳۴۵، به ۳۶۹۸ نفر در سال ۱۳۹۲ افزایش یافته است. کارشناسان بر اساس نرخ رشد جمعیت بلند مدت شهر شاهو (۱۳۴۵ تا ۱۳۹۰) که ۲/۶ بوده است، پیشبینی کرده‌اند در سال ۱۳۹۵ جمعیت شهر شاهو به ۴۲۰۹ نفر و در سال ۱۴۰۰، به ۵۱۰۹ نفر افزایش پیدا کند (Shamseddini et al, 2018). تطبیق جمعیت سال ۱۳۹۵ با جمعیت برآورد شده توسط کارشناسان، نشان از عدم تحقق پذیری جمعیت این فضای سکونتی طی بازه زمانی مذکور است.

شکل ۱- موقعیت شهر شاهو در شهرستان روانسر، استان کرمانشاه و کشور (منبع: استانداری استان کرمانشاه، ۱۳۹۵)

پژوهش کمی و کاربردی حاضر از نوع تحقیقات توصیفی - تحلیلی است که با هدف کلی ارزیابی جامعه محلی از سیاست تبدیل روستا به شهر انجام گرفته است. این پژوهش به لحاظ زمانی تک مقطعی بوده و در بازه زمانی یک ساله (اواسط بهمن ماه سال ۱۳۹۹ تا اواسط بهمن ماه سال ۱۴۰۰) انجام گرفته است. جامعه آماری پژوهش را ۱۰۴۹ سرپرست خانوار شهر شاهو تشکیل می‌دهد. با توجه به محدودیت‌های

ناشی از سرشماری (محدودیت‌های مالی، زمانی و عدم دسترسی به تمامی سرپرستان خانوار) ۱۵۰ نفر از سرپرستان خانوار به عنوان نمونه آماری در نظر گرفته شد. ابزار اصلی برای جمع‌آوری داده‌های میدانی پرسشنامه محقق‌ساخته است که روایی آن با مراجعه به کارشناسان و متخصصان توسعه شهری و روستایی بررسی و به تأیید نهایی رسیده است. برای بررسی پایایی ابزار مورد استفاده، از پیش آزمون استفاده شده است. به این صورت که تعداد ۳۰ پرسشنامه توزیع و تکمیل شده و ضریب آلفای کرونباخ حاصل شده برای بخش‌های مختلف پرسشنامه بیشتر از ۰/۷ بود و نشان‌دهنده پایایی ابزار مورد استفاده بود (جدول ۲). پرسشنامه مذکور در چهار بخش اصلی طراحی شده است (جدول ۲). بخش اول ویژگی‌های شخصی پاسخگویان (سن، جنس، وضعیت شغلی، سابقه سکونت، درآمد ماهیانه، تعداد افراد خانوار و تحصیلات) را در بر گرفته است. بخش دوم پرسشنامه به ارزیابی رضایتمندی ساکنان از سیاست تبدیل روستا به شهر اختصاص یافته است. بخش سوم پرسشنامه به وضعیت شاخص‌های توسعه پایدار (توسعه اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی و کالبدی - زیست‌محیطی) در قبل و بعد از شهر شدن شهر شاهو تخصیص یافته است. بخش چهارم پرسشنامه در قالب دو سوال باز، به چالش‌ها و راهکارهای ارائه شده از سوی ساکنان در خصوص محدوده مورد مطالعه تخصیص یافته است. لازم به ذکر است نمونه مورد مطالعه به صورت کاملاً تصادفی انتخاب شده‌اند و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های مربوطه در نرم‌افزار SPSS استفاده شده است.

جدول ۲- معرفی شاخص‌های تحقیق

متغیر / شاخص	تعداد متغیر	شرح شاخص	آلفای کرونباخ
ویژگی‌های جمعیت شناختی	۷	سن، جنس، وضعیت شغلی، سابقه سکونت، درآمد ماهیانه، تعداد افراد خانوار و تحصیلات	-
رضایتمندی از سیاست تبدیل شهر به روستا	۲۰	رضایت کلی از وضعیت اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی و زیست محیطی - کالبدی	۰/۷۳۲
وضعیت شهر شاهو قبل و بعد از شهر شدن	۵۳	اقتصادی (قدرت خرید، فرصت‌های شغلی، درآمد، امنیت شغلی، همخوانی هزینه و درآمد، ارزش زمین، ارزش مسکن، ارزش سایر دارایی‌ها، میزان پس انداز، اشتغال جوانان، اشتغال زنان، سرمایه‌گذاری، دادوستد، رونق تولید، وجود کارگاه / کارخانه، دسترسی به تسهیلات بانکی)	۰/۷۵۶
		اجتماعی - فرهنگی (سلامت روحی، سلامت جسمی، اعتماد، همکاری و مشارکت، شرکت در انتخابات محلی و ملی / منطقه‌ای، میزان آگاهی، انسجام و همبستگی، شرکت در امور خیریه، شرکت در مراسم‌های مذهبی، میزان سرعت، میزان ناهنجاری‌های اجتماعی، احساس امنیت روانی، برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی، میزان مهاجرت از شهر، ماندگاری جوانان، علاقه به زندگی در این محل)	
		زیست محیطی - کالبدی (دفع فاضلاب خانگی، جمع‌آوری آب‌های سطحی، جمع‌آوری زباله، حمل و دفع زباله، کیفیت آب شرب، کیفیت محل دفن زباله، تفکیک زباله، بهداشت محیط، دسترسی به پارک و فضای سبز، دسترسی به بازار، دسترسی به فضای بهداشتی، دسترسی به فضای آموزشی، دسترسی به خدمات اینترنتی، دسترسی به مسکن، کیفیت پروژه‌های عمومی، نما و چشم انداز محل زندگی، کیفیت معابر و جاده‌ها، دسترسی به مراکز اضطراری مانند اورژانس و آتش‌نشانی، دسترسی به جایگاه سوخت و دسترسی به خدمات ورزشی)	

منبع: یافته‌های پژوهش

بحث و یافته‌های تحقیق

در ارتباط با ویژگی‌های شخصی پاسخگویان، یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد میانگین سنی، سابقه سکونت در محل و بعد خانوار به ترتیب حدود ۴۸ سال، ۴۰ سال و ۳/۵ بوده است. در خصوص وضعیت جنسی پاسخگویان نتایج نشان حدود ۶۷ درصد پاسخگویان مرد و بقیه زن بوده‌اند. در ارتباط با وضعیت درآمدی ساکنان نتایج نشان داد متوسط درآمد ماهیانه خانوارها کمتر از ۲/۵ میلیون تومان در ماه بوده است. در مورد وضعیت شغلی افراد مورد مطالعه، نتایج نشان داد حدود ۱۴/۷ درصد بیکار، ۲۵/۳ درصد خانه‌دار، ۴۴ درصد در بخش کشاورزی و بقیه در سایر بخش‌های مشغول به فعالیت هستند. در خصوص وضعیت تحصیلی پاسخگویان نتایج نشان داد حدود ۱۴ درصد پاسخگویان بی‌سواد، ۵۶ درصد دارای تحصیلات کمتر از دیپلم، ۱۷/۳ درصد دیپلم و ۱۲/۷ درصد دارای تحصیلات دانشگاهی هستند.

ارزیابی دیدگاه ساکنان از سیاست تبدیل روستا به شهر

برای بررسی دیدگاه ساکنان از سیاست تبدیل روستا به شهر در محدوده مورد مطالعه از جدول توزیع فراوانی و آزمون مقایسه میانگین استفاده شده است. در این خصوص نتایج جدول توزیع فراوانی نشان می‌دهد (جدول ۳) درصد ساکنان از سیاست مذکور میزان رضایت در سطوح کم و بسیار کمی داشته‌اند و ۴۵/۳ درصد میزان رضایت در حد متوسط و میزان رضایتمندی ۴۱/۳ درصد از سیاست مذکور، در سطوح زیاد و بسیار زیاد بوده است. نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای با در نظر گرفتن عدد ۳ به‌عنوان مبنای آزمون نشان می‌دهد (جدول ۴) میانگین محاسبه شده با مقدار ۳/۳۳، به صورت معناداری بیشتر از حد مینا بوده است. با توجه به نتایج حاصل شده می‌توان چنین استنباط کرد که ارزیابی رضایتمندی شهروندان از سیاست تبدیل روستا به شهر در محدود مورد مطالعه، بالاتر از حد متوسط است. بخش مهمی از نتایج این ارزیابی را می‌توان در وضعیت شاخص‌های توسعه پایدار شهری (ابعاد اجتماعی و فرهنگی، اقتصادی، زیست‌محیطی و کالبدی) در قبل و بعد از شهر شدن این فضای سکونت جستجو نمود که در بخش بعدی به آن پرداخته شده است.

جدول ۳- ارزیابی دیدگاه ساکنان از سیاست تبدیل روستا به شهر با استفاده از جدول توزیع فراوانی

درصد فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	-
۴/۷	۴/۷	۷	بسیار کم
۱۳/۳	۸/۷	۱۳	کم
۵۸/۷	۴۵/۳	۶۸	متوسط
۹۰	۳۱/۳	۴۷	زیاد
۱۰۰	۱۰	۱۵	بسیار زیاد
-	۱۰۰	۱۵۰	مجموع

منبع: یافته‌های پژوهش

جدول ۴- ارزیابی دیدگاه ساکنان از سیاست تبدیل روستا به شهر

میانگین مینا = ۳						ارزیابی دیدگاه ساکنان	
اختلاف با فاصله ۹۵ درصد		انحراف از میانگین	میانگین	سطح معناداری	درجه آزادی		t
حد بالا	حد پایین						
۰/۴۸۴	۰/۱۸۱	۰/۳۳۳	۳/۳۳	۰/۰۰۰	۱۴۹	۴/۳۴۸	

منبع: یافته‌های پژوهش

بررسی اثرات سیاست تبدیل روستا به شهر بر اساس ابعاد اصلی توسعه پایدار شهری

در این مطالعه جهت بررسی اثرات سیاست تبدیل روستا به شهر بر اساس ابعاد اصلی توسعه پایدار شهری از آزمون ویل کاکسون استفاده شده است (جدول ۵). به این صورت که از پاسخگویان خواسته شده به متغیرهای تشکیل دهنده ابعاد اصلی توسعه پایدار شهری (توسعه اجتماعی و فرهنگی، اقتصادی، و زیست‌محیطی - کالبدی) در زمان قبل و بعد از شهر شدن محدود مورد مطالعه پاسخ دهند. نتایج نشان می‌دهد مقدار آماره Z برای کلیه ابعاد مورد بررسی در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۱ معنی‌دار بوده و نشان می‌دهد سیاست تبدیل روستا به شهر در کلیه پارامترهای مورد بررسی، دارای اثرگذاری معنی‌دار بوده است. با این وجود نتایج نشان می‌دهد میانگین رتبه‌ای محاسبه شده برای ابعاد اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی در محدود مورد مطالعه کاهش یافته است. به این صورت که میانگین رتبه‌ای دو بعد مذکور به ترتیب از ۵۹/۲۹ و ۴۸/۸۲ در زمان قبل از شهر شدن به ۵۵/۳۸ و ۴۲/۸۳ در زمان بعد از شهر شدن کاهش یافته است. برعکس دو بعد مذکور، نتایج نشان می‌دهد در بعد زیست‌محیطی - کالبدی اثر سیاست تبدیل روستا به شهر مثبت بوده است. به این صورت که میانگین رتبه‌ای حاصل شده از ۱۳ به ۵۵/۱۸ افزایش یافته است. نتایج ارزیابی کلی اثرات سیاست مذکور بر توسعه پایدار شهری نشان می‌دهد میانگین رتبه‌ای محاسبه شده از ۵۵/۴۹ به ۶۸/۱۱ افزایش یافته است. به طور کلی می‌توان چنین عنوان کرد که سیاست تبدیل روستا به شهر در محدود مورد مطالعه عملکرد مثبتی داشته است و اثرگذاری این سیاست بر ابعاد کلیدی توسعه پایدار شهری متفاوت بوده است به گونه‌ای که این اثرگذاری بیشترین نمود خود را در بعد زیست‌محیطی - کالبدی نمایان ساخته است.

جدول ۵- اثرات سیاست تبدیل روستا به شهر بر اساس ابعاد مختلف توسعه پایدار

Sig	میانگین رتبه‌ای		Z	متغیرها
	بعد از شهر شدن	قبل از شهر شدن		
۰/۰۰۰	۵۵/۳۸	۵۹/۲۹	-۳/۵۳۱	اثرات اجتماعی و فرهنگی
۰/۰۰۰	۴۲/۸۳	۴۸/۸۲	-۴/۸	اثرات اقتصادی
۰/۰۰۰	۵۵/۱۸	۱۳	-۸/۹۳۷	اثرات زیست‌محیطی - کالبدی
۰/۰۰۰	۶۸/۱۱	۵۵/۴۹	-۳/۵۵۷	اثرات کلی

منبع: یافته‌های پژوهش

مقایسه اثرات سیاست تبدیل روستا به شهر بر اساس ابعاد اصلی توسعه پایدار شهری

علی‌رغم اثر مثبت کلی سیاست تبدیل روستا به شهر در محدوده مطالعاتی، در این بخش از پژوهش وضعیت فعلی ابعاد توسعه پایدار شهری در محدوده مورد مطالعه، بررسی و باهم مقایسه شده‌اند. نتایج آزمون مقایسه میانگین نشان می‌دهد وضعیت سه بعد اصلی توسعه پایدار در محدوده مطالعاتی دارای تفاوت‌های قابل توجهی با یکدیگر هستند. به این صورت که میانگین محاسبه شده برای وضعیت توسعه اجتماعی و فرهنگی با مقدار ۲/۹۸ با میانگین مبنا، تفاوت معناداری نداشته و در حد متوسط ارزیابی شده است. در خصوص وضعیت توسعه اقتصادی، نتایج نشان می‌دهد میانگین محاسبه شده با مقدار ۱/۹۹ به صورت معناداری از میانگین مبنا کمتر بوده و پایین‌تر از حد متوسط قرار دارد. نتایج در ارتباط با وضعیت زیست‌محیطی و کالبدی نشان می‌دهد میانگین محاسبه شده برای این بعد کلیدی توسعه پایدار، با مقدار ۳/۷۷ به صورت معناداری بیشتر از میانگین مبنا بوده است. در مجموع با توجه به میانگین حاصل شده از بررسی ابعاد توسعه پایدار شهری می‌توان چنین عنوان کرد که در محدوده مورد مطالعه، وضعیت سه بعد زیست‌محیطی - کالبدی، اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی به ترتیب بالاتر از حد متوسط، در حد متوسط و پایین‌تر از حد متوسط قرار دارد. با این اوصاف می‌توان چنین عنوان کرد که اکثر چالش‌ها و معضلات این سکونتگاه انسانی حول محور مقوله‌های اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی شکل گرفته است.

جدول ۶- مقایسه وضعیت اثرات سیاست تبدیل روستا به شهر بر اساس ابعاد اصلی توسعه پایدار شهری

میانگین مبنا = ۳							مقایسه وضعیت اثرات سیاست تبدیل روستا به شهر
اختلاف با فاصله ۹۵ درصد		انحراف از میانگین	میانگین	سطح معناداری	درجه آزادی	t	
حد بالا	حد پایین						
۰/۱۴	-۰/۱۸	-۰/۰۲۰	۲/۹۸	۰/۸۰۶	۱۴۹	-۰/۲۴۷	اثرات اجتماعی و فرهنگی
-۰/۸۲	-۱/۱۹	-۱/۰۰۷	۱/۹۹	۰/۰۰۰	۱۴۹	-۱۰/۷۲۳	اثرات اقتصادی
۰/۹۶	۰/۵۹	۰/۷۷۳	۳/۷۷	۰/۰۰۰	۱۴۹	۸/۳۳۷	اثرات زیست‌محیطی - کالبدی

منبع: یافته‌های پژوهش

شناسایی و اولویت‌بندی محدودیت‌ها و چالش‌های توسعه شهر شاهو

نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل محدودیت‌ها و چالش‌های توسعه شهر شاهو از دیدگاه جامعه محلی نشان می‌دهد ساکنان در میان پاسخ‌های خود به موارد متعددی اشاره نموده‌اند و در این میان ۱۰ چالش کلیدی در محدوده مورد مطالعه (بر اساس وضعیت موجود شهر شاهو و تأکید و تکرار شهروندان) شناسایی شده‌اند. در میان چالش‌های شناسایی شده، سه چالش احداث کمربندی و تعطیلی مغازه‌ها و فروشگاه‌های مجارو محور ارتباطی قبلی، بیکاری جوانان و سرپرستان خانوار و دشواری اخذ مجوز برای فعالیت در مجاورت کمربندی (اعمال حرایم متعدد)، بیشترین میزان تکرار و تأکید را به خود اختصاص داده‌اند. دقت در محتوای چالش‌های شناسایی شده نشان می‌دهد که ماهیت اغلب آن‌ها اقتصادی می‌باشد و بخش مهمی از این مسائل اقتصادی به احداث کمربندی جدید در این فضای سکونتی مربوط می‌شود که با سیاست تبدیل روستا به شهر در محدوده مورد مطالعه گره خورده است (جدول ۷).

جدول ۷- شناسایی و اولویت‌بندی محدودیت‌ها و چالش‌های توسعه شهر شاهو

ردیف	محدودیت / چالش	تعداد تکرار
۱	احداث کمربندی و تعطیلی مغازه‌ها و فروشگاه‌های مجاور محور ارتباطی قبلی	۱۱۶
۲	بیکاری جوانان و سرپرستان خانوار	۱۰۹
۳	دشواری اخذ مجوز برای فعالیت در مجاورت کمربندی (اعمال حرایم متعدد)	۱۰۵
۴	عدم همخوانی هزینه و درآمد حاصل از فعالیت در بخش کشاورزی	۹۳
۵	ناگزیر بودن به گرایش به سمت مشاغل موقت و پرخطر (کارگری روزمزد و فصلی، کولبری در مرز)	۸۷
۶	کاهش سرمایه گذاری در شهر	۸۱
۷	گرایش جوانان به مصرف مواد مخدر	۶۳
۸	روند فزاینده مهاجرت جوانان	۵۷
۹	کمبود منابع آب شرب به ویژه در فصل تابستان	۵۳
۱۰	انزوای جغرافیایی شهر به واسطه احداث کمربندی	۳۱

منبع: یافته‌های پژوهش

شناسایی و اولویت‌بندی راهکارهای توسعه شهر شاهو

نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل راهکارهای توسعه شهر شاهو از دیدگاه جامعه محلی نشان می‌دهد ساکنان در میان پاسخ‌های خود به موارد متعددی اشاره نموده‌اند و در این میان ۱۰ راهکار کلیدی برای توسعه روستا شهر شاهو شناسایی شده‌اند. همان‌طور که نتایج نشان می‌دهد (جدول ۸)، پنج راهکار کلیدی برای توسعه روستا شهر شاهو بر اساس میزان تکرار و تأکید ساکنان عبارت‌اند از: تخصیص کمربندی به تردد وسایل نقلیه سنگین و فراهم نمودن بستر قانونی و کالبدی لازم برای تردد مجدد وسایل نقلیه سبک از داخل شهر شاهو، صدور مجوز برای احداث بازارچه در محدوده جاده ارتباطی مجاور شهر شاهو، برگزاری کلاس‌ها و دوره‌های موثر، کاربردی و عملی مهارت آموزی و کارآفرینی، احداث صنایع تبدیلی و تکمیلی به ویژه محصولات باغی (گردو و توت) و برگزاری کارگاه‌های پیشگیری از اعتیاد و سالم سازی جامعه. بررسی‌ها نشان می‌دهد ماهیت اغلب راهکارها مطابق با چالش‌های فعلی شهر شاهو می‌باشد و این مهم نشانگر آگاهی و دقت شهروندان از مسائل و مشکلات موجود در سکونتگاه‌شان و همچنین ارائه راهکارهای عملیاتی بر رفع موانع و مشکلات موجود شهر شاهو است.

جدول ۸- شناسایی و اولویت‌بندی راهکارهای توسعه شهر شاهو

ردیف	راهکار	تعداد تکرار
۱	تخصیص کمربندی به تردد وسایل نقلیه سنگین و فراهم نمودن بستر قانونی و کالبدی لازم برای تردد مجدد وسایل نقلیه سبک از داخل شهر شاهو	۱۳۳
۲	صدور مجوز برای احداث بازارچه در محدوده جاده ارتباطی مجاور شهر شاهو	۱۲۸
۳	برگزاری کلاس‌ها و دوره‌های موثر، کاربردی و عملی مهارت آموزی و کارآفرینی	۱۱۹
۴	احداث صنایع تبدیلی و تکمیلی به ویژه محصولات باغی (گردو و توت)	۹۲
۵	برگزاری کارگاه‌های پیشگیری از اعتیاد و سالم سازی جامعه	۸۵
۶	توسعه اقامتگاه‌های بوم‌گردی	۶۳
۷	احداث تعاونی فعال چندمنظوره	۵۴
۸	جلوگیری از تغییر کاربری اراضی کشاورزی	۵۱
۹	توسعه کشت و پرورش گیاهان دارویی	۴۶
۱۰	پرورش زنبور عسل با وجود مراتع انبوه و متراکم در محدوده شهر شاهو	۴۲

منبع: یافته‌های پژوهش

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

سیاست تبدیل روستا به شهر یکی از مهم‌ترین و اثرگذارترین سیاست‌های توسعه سکونتگاه‌های شهری در کشورمان است که دارای اثرات متعددی می‌باشد. یکی از مهم‌ترین این اثرات کاهش جمعیت روستایی و افزایش نقاط شهری و به تبع آن جمعیت شهرنشین است که این مهم در توزیع فضایی - مکانی جمعیت ملی و منطقه‌ای نیز اثرگذار است. پژوهش حاضر با هدف ارزیابی و تحلیل اثرات سیاست تبدیل نقاط روستایی به شهر از دیدگاه ساکنان شهر شاهو انجام گرفته است. نتایج پژوهش نشان داد میزان رضایت ساکنان از اجرای این سیاست بالاتر از سطح متوسط بوده است. نتایج حاصل شده با نتایج پژوهش (Barghi et al, 2012) همسو می‌باشد. دیدگاه مثبت ساکنان نسبت به اجرای

این سیاست می‌تواند ناشی از دیدگاه و انتظارات مثبت آن‌ها نسبت به تبدیل روستای آن‌ها به شهر باشد. به این صورت که با تبدیل روستای آن‌ها به شهر، ساکنان می‌توانند از مزایای شهر بودن از جمله دسترسی به امکانات و خدمات حمل و نقل، بهداشتی، آموزشی، تفریحی، اقتصادی و ... استفاده نمایند و در مجموع این سیاست می‌تواند به ارتقای سطح کیفیت زندگی آن‌ها منجر شود. با این وجود بررسی اثرات سیاست تبدیل روستابه شهر در محدوده مطالعاتی نشان داد این سیاست در دو بعد اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی موفق نبوده است؛ اما در بعد زیست‌محیطی - کالبدی موفقیت قابل توجهی داشته است. همچنین نتایج نشان داد اثرگذاری کلی این سیاست بر توسعه پایدار شهری، موفق ارزیابی شده است. نتیجه حاصل شده با نتایج مطالعات Izady & Nozari (2013)؛ Zanganeh et al (2013)؛ Molei Hashjin et al (2014)؛ Shaterian et al (2016)؛ Farahani et al (2016) و Safaee Pour et al (2017)، همسو می‌باشد. در تحلیل نتایج حاصل شده می‌توان چنین عنوان کرد که اجرای سیاست تبدیل روستا به شهر بیشتر بر متغیرهای زیست‌محیطی - کالبدی اثرگذار بوده است و انتظارات شهروندان را به خصوص در ابعاد اقتصادی و اجتماعی برآورده نکرده است. این مهم از یک طرف ناشی می‌تواند از عملکرد ضعیف مدیریت شهری و از طرف دیگر ناشی از انتظارات بالای شهروندان از سیاست مذکور باشد. در هر صورت افزایش سطح اثرگذاری این سیاست در گروه رفیع‌ترین مسائلی و چالش‌هایی است که در محدوده مورد مطالعه وجود دارد. از این رو بررسی مسائل و مشکلات محدوده مورد مطالعه نشان داد مهم‌ترین مسائل و مشکلات، غالباً اقتصادی هستند که یکی از منشأهای اصلی آن، سیاست احداث کمربندی در مجاور این فضای سکونتی است. بررسی‌ها نشان می‌دهد طی فرایند احداث کمربندی بسیاری از مشاغل ساکنان که عمدتاً خدماتی بوده است، محدوده مطالعاتی در انزوای جغرافیایی قرار گرفته و به دلیل کاهش تردد از این فضای سکونتی، این مشاغل به شدت تضعیف شده و در حال حاضر این سیاست منشأ بسیاری از معضلات اقتصادی و به تبعیت از آن، مشکلات اجتماعی و فرهنگی شده است و با توجه به اینکه سیاست احداث کمربندی چند سال بعد از تبدیل دو روستای قشلاق و منصورآقایی به شهر شاهو انجام گرفته است، اثرات این دو اقدام (سیاست تبدیل روستا به شهر و سیاست احداث کمربندی) درهم‌تنیده شده و شرایط پیچیده‌ای را برای این فضای سکونتی به وجود آورده است. در هر صورت تجدید نظر در سیاست احداث کمربندی که در حال حاضر یکی از محورهای آن (به دلیل درخواست مکرر اهالی) از داخل شهر شاهو گذر می‌نماید امری اساسی به نظر می‌رسد. در این خصوص دو راهکار اجرایی پیشنهاد می‌گردد: اول، استفاده از جاده کمربند متنتی گردد و بستر کالبدی و فیزیکی جاده ارتباطی قدیمی توسعه یابد و زمینه برای تردد وسایل نقلیه فراهم گردد تا به واسطه آن مشاغل از بین رفته احیا گشته و مشاغل جدیدی نیز ایجاد گردد. دوم، با همکاری نهادهای متولی مجوز فعالیت ساکنان در مجاور کمربندی صادر گردد. همچنین دقت در ماهیت چالش‌های شناسایی شده نیز نشان می‌دهد با مدیریت فعال و کارآمد توسعه شهری، می‌توان چالش‌های محدوده مطالعاتی را تا حد زیادی کاهش داد. از این رو استفاده از مدیران شهری آگاه و کارکشته و حتی‌المقدور بومی که به مسائل و چالش‌های منطقه تسلط بیشتری دارند، می‌تواند راهگشا باشد.

همان‌طور که عنوان گردید مهم‌ترین مسائل و مشکلات محدوده مورد مطالعه دارای ماهیت اقتصادی - مدیریتی هستند. در این خصوص توسعه مشاغل مکان محور در راستای پایداری اقتصادی و اجتماعی محدوده مورد مطالعه، مورد تأکید اهالی بوده است که لازمه آن آموزش مهارت‌های فنی و حرفه‌ای موثر و کارآمد است. از بسترهای اصلی و کلیدی مورد تأکید ساکنان در امر توسعه اشتغال‌زایی احداث بازارچه محلی، توسعه صنایع فرآوری تولیدات باغی، توسعه گردشگری و توسعه تولیدات ارگانیک (تولید عسل و کشت گیاهان داوربی) است که نیازمند تشکیل تعاونی فعال چندمنظوره است. همچنین ممانعت از تغییر کاربری اراضی کشاورزی و برگزاری کارگاه‌های پیشگیری از اعتیاد و سالم سازی جامعه از دیگر پیشنهادها ساکنان برای بهبود وضعیت فعلی شهر شاهو بوده است. همه موارد فوق در صورت برخورداری محدوده مورد مطالعه از مدیریت شایسته و توانمند شهری که مشارکت شهروندان را در سرلوحه برنامه‌های عملیاتی خود قرار دهد، تا حد زیادی مرتفع خواهند شد. لازم به ذکر است در صورت اعمال سیاست‌های توسعه‌ای در فضاهای سکونتی (از جمله سیاست‌های تبدیل روستا به شهر و احداث کمربندی)، حمایت همه‌جانبه و موثر بخش دولتی از این فضای سکونتی ضروری به نظر می‌رسد. زیرا جامعه میزبان باید تاب آوری لازم را در مقابل تغییر و تحولات به وجود آمده داشته باشد. در غیر این صورت فضاهای جدید شهری با چالش‌ها و موانع توسعه‌ایی متعددی مواجه خواهند شد. سیاست‌های حمایتی از این فضاهای جدید شهری در صورت می‌تواند موفق باشند که متناسب با مشکلات و چالش‌های جامعه میزبان و همچنین راه‌حل‌ها و راهکارهای متناسب با آن جامعه باشد، که در این مطالعه به آن‌ها پرداخته شده است.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در این مطالعه فرم‌های رضایت‌نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه توسط نویسندگان مقاله تامین شد.

مشارکت نویسندگان

طراحی و ایده پردازی: مسعود صفری علی اکبری، داود جمینی و زهرا اسمعیلی
روش‌شناسی و تحلیل داده‌ها: مسعود صفری علی اکبری، داود جمینی و زهرا اسمعیلی
نظارت و نگارش نهایی: مسعود صفری علی اکبری، داود جمینی و زهرا اسمعیلی

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، مقاله فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

1. Amirentekhabi, S. (2016). Analysis of the consequences of villages to towns in the region Foumanat, Geography, 13(46): 235-251. [In Persian]. <https://sid.ir/paper/150254/fa>.
2. Amnesty International. (2009). Amnesty International Report 2009 e The State of the World's Human Rights. Amnesty International, London, UK. <https://reliefweb.int/report/world/amnesty-international-report-2009-state-worlds-human-rights>.
3. Azizi, M.M. Zebardast, E. & Bornafar, M. (2018). Analysis of the factors and effects of village transformation to city on urban system in Guilan Province, Iran (1956-2016). The Journal of Spatial Planning, 22(1):187-218. [In Persian]. <https://hsmmp.modares.ac.ir/article-21-14036-fa.html>.
4. Barghi, H. Ghanbari, Y. & Seifollahi, M. (2012). The satisfaction level investigation of rural residents about the conversion of rural areas to urban areas. Geography, 9(31): 215-233. [In Persian]. magiran.com/p951524.
5. Douglass, M. (1998). A Regional Network Strategy for Reciprocal Rural-Urban Linkages: An Agenda for Policy Research with Reference to Indonesia. Third world planning review, 20(1): 1-30. DOI: 10.3828/twpr.20.1.f2827602h503k5j6.
6. Eskandari, A. & Nooripoor, M. (2018). Upgrading rural to urban areas and its effects on Social development indicators: The case of Sistan Region. Quarterly Journal of Socio - Cultural Development Studies, 6 (4) :165-189. [In Persian]. <https://journals.sabz.ac.ir/scds/article-1-431-fa.html>.
7. Farahani, H. Bahmani, A. & Jabali, F. (2016). The process of converting rural settlements to cities and its effects on the quality of life of citizens (Case study: Belbanabad city, Dehghan city). Journal of Zonal Planning, 6(22): 191-202. [In Persian]. https://jzpm.marvdasht.iau.ir/article_1940.html.
8. Friedmann, J. & Douglass, M. (1978). Agropolitan Development: Toward a New Strategy for Regional Planning in Asia. in F. Lo and K. Salih, eds., Growth Pole Strategy and Regional Development Policy, Oxford, Pergamon Press, 163-192. DOI: 10.1016/B978-0-08-021984-4.50014-9.
9. Friesen, J. Rausch, L. Pelz, P.F. & Fürnkranz, J. (2018). Determining Factors for Slum Growth with Predictive Data Mining Methods. Urban Sci, 2, 81; doi:10.3390/urbansci2030081.
10. Galani-Moutafi, V. (2013). Rural space (re)produced e Practices, performances and visions, A case study from an Aegean island. Journal of Rural Studies, 32, 103-113. DOI: 10.1016/j.jrurstud.2013.04.007.
11. Goli, A. & Asgari, A. (2006). Application of Fuzzy Logic in Turning a Village into a City: Tehran Province. Human Sciences MODARES, 10(2): 158-139. [In Persian]. <https://hsmmp.modares.ac.ir/article-21-4192-fa.html>.
12. Huang, C-Y. & Cantada, I. (2019). Challenges to implementing urban master plans – what are we missing?. Available at: <http://beta-blogs.worldbank.org/sustainablecities/challenges-implementing-urban-master-plans-what-are-we-missing>.

13. Izady, H. & Nozari, M. (2013). Promoting Villages to Towns and its Role in Changing Rural – Urban Interactions (Case Study: Beyza' Town, Fars Province). *Journal of Rural Research*, 4(1): 77-100. [In Persian]. Doi: 10.22059/JRUR.2013.31972
14. Jamini, D. & Jamshidi, A. (2015). Analysis of the factors that explain the social stability in rural areas (Case study: Chardavol township). *Journal of Spatial Planning*, 4(4): 147-65. [In Persian]. https://gps.gu.ac.ir/article_8506.html?lang=en.
15. Jamini, D. Amini, A. Ghadermarzi, H. & Tavakoli, J. (2017). Challenges of Food Security in Rural Areas Using Grounded Theory Approach in Ravansar County, Western Iran. *European Journal of Geography*, 8(4): 26 - 40. <https://ojs.eurogeojournal.eu/showPaper.php?id=1132>.
16. Jamini, D. Jamshidi, A. & Abdolmaleki, M. (2022). Identify the challenges of informal settlements and Provide operational-executive solutions to improve it in Kurdistan province (Case study: Urban Separated Area of Naysar). *Journal of Research and Urban Planning*. 12 (47): 111-130. [In Persian]. DOI:10.30495/jupm.2021.27932.3875.
17. Jamshidi, A. Jamini, D. Ghanbari, U. Toosi, R. & Pesaraklo, M (2015), Factors affecting the entrepreneurship development in agricultural production cooperatives Minodasht Township. *Geographical Planning of Space*, 6(15), 211-225. [In Persian]. https://gps.gu.ac.ir/article_10160.html?lang=en.
18. Karimi, B. Badri, S.A. & Salmani, M. (2015). An Investigation of Local Resident's Attitude to the Policy of Transformation of Villages to Towns According to Settlements (case study: Dailaman District, Siahkal Township). *Urban Management*, 13(37): 193-212. [In Persian]. <http://ijurm.imo.org.ir/article-1-227-fa.html>.
19. Karimi, B. Salmani, M. Badri, S. & Rezvani, M. (2014). Impacts Assessment of Transformation of Rural Settlements to Urban ones in Development of Mountainous Regions, Using Grounded Theory Method (Case Study: Dailaman District, Siahkal Township). *Journal of Housing and Rural Environment*, 33(145): 95-110. [In Persian]. <https://jhre.ir/article-1-519-fa.html>.
20. Knight, J. (1994). Town Making in Rural Japan: An Example from Wakayama. *Journal of Rural Studies*, 10(3): 249 – 261. [https://doi.org/10.1016/0743-0167\(94\)90052-3](https://doi.org/10.1016/0743-0167(94)90052-3).
21. Kummitha, R.K.R. (2019). Smart cities and entrepreneurship: An agenda for future research. *Technological Forecasting & Social Change*, 149, pp. 1-10. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2019.119763>.
22. Missimer, M. Robèrt, K.H. Broman, G. & Sverdrup, H. (2010). Exploring the possibility of a systematic and generic approach to social sustainability. *Journal of Cleaner Production*, 18, 1107 – 1112. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2010.02.024>.
23. Mohajerani, A.A. Haghigatian, M. & Yousefnia, M. (2017). A Study of the Effects of Converting Villages into Cities on the People's Lifestyle Case Study: Khaf and Roshtkhar Counties in the Khorasan Razavi Province. *Rural Development Strategies*, 3(4): 461-479. [In Persian]. <https://doi.org/10.22048/rdsj.2017.29628.1378>.
24. Molei Hashjin, N. Karimian, M. Balochi, O. & Moghdani, E. (2014). An Evaluation of the Role of the Policy of Changing Rural Settlements to Towns in the Local Dwellers' Life Quality (Case Study: Towns of Bordekhon and Banak, Busheher Province). *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 9(28): 17-33. [In Persian]. https://jshsp.rasht.iau.ir/article_513569.html?lang=en.
25. Mostofi Al-Mamalaki, R. (2002). *City and urbanization in the context of Iran's geography*. Tehran, Islamic Azad University Scientific Publishing Center. [In Persian]. <https://www.gisoom.com/book/1214349>.
26. Munzwa, K. M. & Wellington, J. (2010). Urban Development in Zimbabwe: a Human Settlement Perspective. *Theoretical and Empirical Researches in Urban Management*, No. 5(14), 120-146. <https://www.jstor.org/stable/pdf/24861509>.
27. Owusu, G. (2005). The Role of District Capitals in Regional Development Linking Small Towns, Rural–Urban Linkages and Decentralization in Ghana. *International Development Planning Review*, 27, 59-90. DOI: 10.3828/idpr.27.1.4.
28. Rezvani, M.R. Mansourian, H. & Ahmadi, F. (2010). Promoting Villages to City and its Role on Improvement of Quality of Life of Local Resident. *Journal of Rural Research*, 1(1): 33-65. ([In Persian]. https://jrur.ut.ac.ir/article_21825.html).

29. Riahi, V. & Jamini, D. (2018). A Study on the Villagers' Semantic Understanding of Functional Challenges in Rural Settlements (Case Study: Central District of Ravansar County). *Journal of Research & Rural Planning*, 7(2), 1-23. Doi: 10.22067/JRRP.V5I4.62869
30. Riahi, V. Afrakhteh, H. & Salehpour, S. (2019). Analysis of Effective Factors of Annexation of Villages settlements to the City Based on the framework of Political divisions (Case study: Urmia metropolis). *Journal of Zonal Planing*, 9(33): 75-86. [In Persian]. https://jzpm.marvdasht.iau.ir/article_3422.html.
31. Rondinelli, D.A. & Evans, H. (1983). Integrated Regional Development Planning: Linking Urban Centers and Rural Areas in Bolivia. *world development*, 11, 31-35. [https://doi.org/10.1016/0305-750X\(83\)90085-2](https://doi.org/10.1016/0305-750X(83)90085-2).
32. Safae Pour, M. Mansourian, H. & Keumarsi, A. (2017). Evaluating the Objective and Subjective Effects of Annexation of Nourabad Villages to the City in Lorestan Province, Iran: A Case Study. *Journal of Rural Research*, 8(1): 122-137. [In Persian]. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.20087373.1396.8.1.8.6>.
33. Safi Jahanshahi, E. Rad, S. & Khodadad, M. (2017), Study and analysis of citizens' satisfaction with the process of turning the village into a city (Case study: Khalilshahr new city). *Green Architecture Quarterly*, 3 (7): 34-21. [In Persian]. <http://greenarchitecture.ir/post.aspx?id=510>.
34. Saraei, M.H. & Eskandary Sani, M. (2007). Changing the Large Village to a Small City and Their Role on the Regional Balance: Rivash – Kashmar. *Geography and development Iranian Journal*, 5(10): 165-182. [In Persian]. <https://doi.org/10.22111/gdij.2007.3665>.
35. Seydaei, E. Ghanbari, Y. Jamini, D. & Boshagh, M. (2013). Measuring the Agricultural Sustainability in Rural Areas-A Case Study: Rural Areas of Central District of Ravansar Township. *Geography and Environmental Sustainability*, 3(1): 87-106. [In Persian]. https://ges.razi.ac.ir/article_208.html?lang=en.
36. Shamseddini, A. Ghadermarzi, H. & Jamini, D. (2018). Evaluating and Measuring the Effects of Construction of Communication Network on the Economic, Social and Environmental Conditions of Citizens (Case Study: Village-Shaho City). *Geography and Territorial Spatial Arrangement*, 8(26): 91-106. [In Persian]. <https://doi.org/10.22111/gaij.2018.3627>.
37. Shamsoldini, A. Jamini, D. & Jamshidi, A.R. (2016). Measurement and analysis of social stability in rural areas (Case study: Javanrood Township). *Journal of Rural Research*, 7(3): 486-503. [In Persian]. <http://dx.doi.org/10.21859/jjr-07035>.
38. Shaterian, M. Salahi, G. Ganjipoor, M. & Oshnavi, A. (2016). Analysis of Social Consequences of Changing Rural Area to City Case Study: Niasar City, Sefid Shahr, Barzak and Meshkat in Kashan. *Geographic Space*, 16(55): 45-64. [In Persian]. <http://geographical-space.iau-ahar.ac.ir/article-1-466-fa.html&sw>.
39. Statistics Center of Iran. (2016). Results of the General Census of Population and Housing. Statistics Center of Iran, Tehran. [In Persian]. <https://www.amar.org.ir/>.
40. Steffen, W. Sanderson, A. Jäger, J. Tyson, P.D. Moore, III. B. Matson, P.A. Richardson, K. Oldfield, F. Schellnhuber, H.-J. Turner II. B.L. & Wasson, R.J. (2004). *Global Change and the Earth System: A Planet Under Pressure*. IGBP Book Series. Springer-Verlag, Heidelberg, Germany. <https://link.springer.com/book/10.1007/b137870>.
41. Sydaii, SE. Jamini, D. & Jamshidi, A. (2014). An analysis on the status of health-therapeutic indexes in the provinces of Kermanshah using TOPSIS, AHP and cluster analysis models. *Spatial Planning*, 4(1): 43-64. [In Persian]. https://sppl.ui.ac.ir/article_15984.html?lang=en.
42. Tacoli, C. (2003). The Links between Urban and Rural Development. *Environment and Urbanization*, 15, 3-12. DOI: 10.1177/095624780301500111.
43. Thomas, M. (2016). Making a Town: Urbanity, Rurality, and the Politics of Place in Ebersbach (Fils), 1945-1989. *Journal of Urban History*, 26, 1-19. <https://doi.org/10.1177/0096144216683157>.
44. Zanganeh, Y. Samiepur, D. & Hamidiyan, A. (2013). The transforming villages into towns and its role in regional development and urban system changes (Case study: Khorasan Razavi province). *Arid Regions Geographic Studies*, 4 (13):17-36. [In Persian]. https://jargs.hsu.ac.ir/article_161337.html?lang=en.

45. Zangene Shahraki, S. (2013). Explanation on Conversion of Rural Areas into Town as a Challenge in National Scale and Formation of Khamshahr. *Journal of Rural Research*, 4(3): 535-557. [In Persian]. <https://doi.org/10.22059/jrur.2013.36493>.

